

Beshalach – Exodus 13:17 – 17:16

Aliyah 1 – Exodus 13:17 – 14:8

Eindelijk heeft de Farao het volk laten gaan, maar daarmee zijn de problemen voor het volk nog niet voorbij. Dat lezen we in deze *aliyah*. Israël trekt in **slagorde** voor de oorlog uit Egypte weg, staat er in vers 18.¹ Ze bereiden zich dus voor op oorlog. Waarom? Wel, omdat de kortste en makkelijkste route, die weg uit Egypte leidt, via het land van de Filistijnen loopt. En er is een kleine kans dat de Filistijnen het volk zonder oorlog door hun gebied zullen laten trekken.

Ook de namen van de plaatsen, waar Israël hun kamp opzetten, zijn veelzeggend.² De eerste plaats heet *Sukkot*, wat 'tenten' betekent. De tweede plaats heet *Etam*, wat '**fort**' of 'vesting' betekent. De Israëlieten bereiden zich helemaal voor op oorlog. Ze trekken nog vrij onbeschut weg uit Egypte, in tenten, maar al gauw proberen ze een vesting of een fort te bereiken, waar ze veilig zijn voor oorlogsgeweld.

God heeft echter andere plannen met zijn volk. Hij wil hen helemaal niet via het land van de Filistijnen leiden, want Hij vreest dat de Israëlieten de oorlog met de Filistijnen niet aan zullen durven gaan. Uiteindelijk zullen ze dan **terugkeren** naar Egypte om daar slaaf te zijn, maar in elk geval hun leven te sparen. Dat God dit goed gezien heeft, blijkt wel als de Israëlieten het beloofde land binnen moeten trekken. Op het bericht van de aanwezigheid van reuzen en versterkte steden, keren ze om en willen ze weer terugkeren naar Egypte. Ze durven de oorlog niet aan te gaan.³

Nee, God laat de Israëlieten op hun schreden terugkeren. In Exodus 14:2 zegt de Heer namelijk tegen Mozes: *Spreek tegen de kinderen van Israël en laat hen terugkeren...* God wil niet dat de Israëlieten zelf de weg van de oorlog kiezen. Nee, Hij laat hen terugkeren en bij *Pi HaCherot* hun kamp maken. Deze naam betekent 'mond/monding van rivieren'. Hier is het landschap open en is er geen schuilplaats, zoals een vesting. Er staat zelfs dat ze hun kamp moesten opmaken tussen *Migdol*, wat 'toren' betekent, en de zee. Dit is een heel **ongunstige plaats**. Ze kunnen worden bestookt vanuit de toren en ze kunnen niet de zee in vluchten. Ook staat erbij dat het recht tegenover *Baäl Zephon* was. Letterlijk betekent dit 'heer van het Noorden', maar dit was één van de namen van de Kanäanitische afgod Baäl. Ook geestelijk bezien is dit dus ongunstig terrein.

Waarom doet God dit? Wel, Hij wil Israël op andere wijze uit Egypte weg laten trekken. Niet in slagorde zullen ze uit Egypte wegtrekken, maar met '**hoge / opgeheven hand**', staat er in Exodus 14:8. Hier spreekt ook triomf uit, maar dan goddelijke triomf. God zal zijn hand verheffen om Israël met zijn grote wondertekens uit te leiden. En Israël verheft de hand om de kracht van God te ontvangen en uit te oefenen.

¹ Het Hebreeuwse woord *chamush* betekent 'in slagorde' of 'in oorlogslinies'.

² Dit mag niet verbazen, want dit Bijbelboek draagt de titel *shemot*, wat 'namen' betekent.

³ Num. 13:28-14:4.

Wat God hier aan het volk Israël leert, wordt krachtig samengevat door de profeet Zacharia: ***Niet door kracht of geweld, maar door mijn Geest, zegt Yahweh van de legermachten.***⁴ God leert Israël om niet op hun eigen wapens, slagorde en vestingen te vertrouwen, maar op Gods macht. God zal met zijn Geest waaien en het water zal splijten. En Hij zal opnieuw met zijn Geest waaien en het water zal de legers van de Egyptenaars wegspoelen.⁵

Dit is ook een les voor ons, om niet te vertrouwen op **eigen kracht** of menselijke mogelijkheden. Welk probleem dan ook, God is machtiger dan dat. En God vraagt ons om op Hem te vertrouwen. Hij vraagt ons simpelweg om Hem te volgen en de rest zal Hij doen. Hij gebruikt onze handen daarbij wel, maar wij zelf hoeven alleen beschikbaar te zijn voor Hem. Soms leidt God ons op heel onlogische wegen, die ons veel zwakker en kwetsbaarder lijken te maken. Zo kan juist zijn wonderkracht uitkomen. Zo kan Hij laten zien dat Hij alleen het is, die voor ons zorgt.

Er is nog een reden dat God het volk op haar schreden laat terugkeren. God was namelijk nog niet klaar met de Farao en zijn leger. In principe zouden de Israëlieten alleen de woestijn ingaan om God te offeren en een feest te vieren. De Egyptenaars konden de Israëlieten dus nog **als slaven terugverwachten**. Dat ze dat ook deden, blijkt uit Exodus 14:5. Er wordt bericht aan de Farao dat het volk gevlucht is. Maar de Farao had het volk toch zelf laten gaan? Hij wist toch dat het volk weggegaan was? En dat was toch niet als een vlucht gebeurd, maar met instemming van de Farao zelf? Ja, het volk was met instemming van de Farao weggegaan om te offeren in de woestijn. Maar nu blijkt het volk rond te dwalen en ineens heel andere routes te nemen. Dit doet de Farao vermoeden dat het volk definitief de slavernij wil ontvluchten.

En dat is precies Gods bedoeling. Hij wil niet dat zijn volk weer terug zal keren als slaven. Ook wil Hij niet dat de Farao en zijn volk in hoogmoed zullen voortleven. Daarom laat Hij het op een **definitieve confrontatie** uitdraaien tussen de Farao en het volk van de Israëlieten. Het wordt oorlog. De Farao neemt al zijn beste troepen mee en begint het volk gedreven te achtervolgen.

Waar haalt de Farao het lef vandaan om zich toch weer te keren tegen de plannen van God? Dat lezen we in vers 4 en 8. God maakt het hart van de Farao **sterk** (*chazaq*), staat daar twee keer geschreven. Als God het hart van de Farao niet versterkt had, had hij niet eens de kracht gehad om het volk te achtervolgen. Veelal wordt vertaald dat het hart van Farao 'verhard' wordt, maar voor het verharden van het hart van Farao wordt elders het werkwoord *kavad* gebruikt, wat **'zwaar maken'** betekent.⁶ Opvallend is dat het werkwoord *kavad* hier op God toegepast wordt, maar dan in de betekenis van **'verheerlijken'**. In vers 4 staat namelijk dat God verheerlijkt (*kavad*) zal worden door de Farao en zijn leger. Doordat zij ten onder gaan, zal God aan gewicht van heerlijkheid toenemen...

⁴ Zacharia 4:6.

⁵ Zo wordt opnieuw waar wat al in Genesis 1:2 beschreven stond: ... *de Geest van God zweefde over de wateren.*

⁶ Exodus 10:1.

We leren hieruit dat we voor mensen **niet hoeven te vrezen**. Zelfs voor al hun slechte daden hebben zij kracht en adem van boven nodig. Als God maar een ogenblik zijn hand terug zou trekken, dan vergaan zij tot stof. Dan blijft er niets van hun plannen over. Ook leren we dat God verheerlijkt kan worden, doordat Hij de koppigheid of zwaarheid van hart van mensen blootlegt. Door de zwaarte of hardheid van hun hart, zullen zij zinken als een baksteen in de watervloed. Maar het zal Gods heerlijkheid alleen van extra gewicht voorzien. Want Hij blijkt veel machtiger te zijn, dan alle andere machten.

In vers 19 staat dat Mozes het gebeente van Jozef meeneemt, bij het vertrek uit Egypte. Jozef had de nakomelingen van Israël, zijn vader, namelijk laten zweren om zijn gebeente bij vertrek mee te nemen naar het beloofde land. Dit zweren staat heel sterk uitgedrukt met een dubbel werkwoord. Ook staat er heel sterk met een dubbel werkwoord uitgedrukt dat God weer om zou zien naar zijn volk, volgens Jozef. Jozef had een **rotsvast vertrouwen** dat God zijn volk uit Egypte zou uitleiden.

Uit vers 19 blijkt dat deze sterke hoop van Jozef van vader op kind is overgeleverd en na 400 jaar nog steeds leefde. Mozes **wist** immers **na 400 jaar** nog wat Jozef van zijn nakomelingen gevraagd had. Dat hij het gebeente van Jozef meeneemt, laat ook zien dat hij niet verwachtte dat het volk weer als slaven in Egypte zou terugkeren. Nee, zij zouden op weg gaan naar het beloofde land. En als God hen daar gebracht zou hebben, dan zou het gebeente van Jozef daar begraven worden. Hier spreekt hoop en geloof uit.

Ook spreekt vers 19 van grote zorgvuldigheid en gehoorzaamheid aangaande **eden en beloftes**. Zelfs na 400 jaar vindt Jozef het heel belangrijk om de eed van zijn voorvaderen aan Jozef in te lossen en zijn gebeente mee te nemen. Je zou verwachten dat Mozes en het volk wel andere dingen aan hun hoofd hadden, toen ze overhaast Egypte moesten verlaten. Maar nee, het gebeente van Jozef moest meegenomen worden. We leren hieruit dat het heel belangrijk is om gedane eden en beloftes in te lossen. Ook als het eden of beloftes van het **voorgeslacht** betreft. En als deze niet meer ingelost kunnen worden, moet daar op een andere manier mee gedeald worden. Anders blijven deze open staan en leggen ze een geestelijke last op het nageslacht. Zie verder onder 'Hemelse rechtbanken (zuivering van het verleden)'.⁷

Bijzonder is de manier waarop God het volk van de Israëlieten leidde. Hij leidde hen namelijk door een **kolom van wolken**. En 's nachts was er vuur in deze kolom. Dit vuur gaf licht, zodat de Israëlieten dag en nacht door konden reizen. Ik vermoed dat de kolom van wolken overdag ook beschutting zal hebben geboden tegen de hitte van de felle zon. En dat de kolom 's nachts ook warmte gaf, tegen de extreme kou in de woestijn.

Expliciet staat hier vermeld dat God de wolk '**niet wegnam / liet vertrekken**' voor het gezicht van de Israëlieten. In deze zin zit meer verborgen, dan op het eerste oog lijkt. De wolkkolom is hier nog **statisch**. Hij is nog niet echt in beweging gekomen. Het is namelijk zo dat het volk op weg naar de Sinaï nog niet geleid werd door de wolkkolom. Steeds staat er in de Bijbel dat God of Mozes bevel gaf om op te breken, maar niet dat het volk

⁷ www.ingeestenwaarheid.nl > Toerusting > Praktisch onderwijs > Hemelse rechtbanken

opbrak, omdat de wolkkolom opsteeg. In Exodus 14:1 zegt de Heer bijvoorbeeld dat Mozes tegen het volk moet **zeggen** om terug te keren. In Exodus 14:15 zegt de Heer tegen Mozes: *Waarom roep je tot Mij? Spreek tot de Israëlieten en zeg dat zij opbreken.* Bij deze doortocht door de Rode Zee gaat de wolkkolom zelfs even bij de achterhoede van het volk staan om hen te beschermen voor de Egyptenaren.⁸ Na de doortocht door de Rode Zee laat Mozes zelf het volk optrekken.⁹ Dit gaat zo door, tot het volk bij de **Sinaï** komt.

En daar gebeurt iets bijzonders. God geeft het volk al zijn geboden. Ook om een tent te maken voor God om in te wonen. En dan lezen we dat de wolkkolom, als teken van Gods heerlijkheid en aanwezigheid, gaat **wonen in de tent**. Nu woont God pas echt te midden van de Israëlieten en kan Hij hen pas echt gaan leiden door zijn wolk van heerlijkheid. Exodus **eindigt** dan ook met de volgende woorden: *Telkens als de wolk opsteeg van boven de tabernakel, braken de Israëlieten op tijdens al hun tochten. Maar als de wolk niet opsteeg, braken zij niet op, tot op de dag dat hij opsteeg. Want de wolk van de Heer was overdag op de tabernakel, en 's nachts was er een vuur in, voor de ogen van heel het huis van Israël tijdens al hun tochten.*¹⁰

Hier is een belangrijke verandering in werking getreden. Dat blijkt ook uit Numeri 10. Daar staat beschreven dat het volk weer bij de Sinaï wegtrekt. En dan staat er: *Het gebeurde in het tweede jaar, in de tweede maand, op de twintigste van de maand, dat de wolk opgeheven werd van de tabernakel van de getuigenis. De Israëlieten braken op, en trokken van rustplaats tot rustplaats, uit de woestijn Sinaï; en de wolk bleef rusten in de woestijn Paran. Voor het eerst braken zij op, op bevel van de Heer, door de dienst van Mozes.*¹¹

Hier staat dat zij voor het eerst optrekken op bevel van de Heer, door de dienst van Mozes. Het volk was echter al eerder opgetrokken op bevel van de Heer, door de dienst van Mozes. Alleen, was dit nog niet gegaan op de manier zoals God eigenlijk in gedachte had. Vanaf nu trokken zij namelijk op, als de **wolkkolom zich verhief**. En dat werd dan ook gedaan per vaandel en per stam (in slagorde), zoals de Heer in de wet aan Mozes geboden had. Hier treedt de werkelijke dienst (*avoda*) van Mozes en het volk pas in werking. Nu de wet er is, kunnen Mozes en het volk God pas echt dienen en volgen. Nu pas kan de heerlijkheid van God bij de Israëlieten wonen en hen verder leiden.

Dit leert ons dat de Torah voor de aanwezigheid en leiding van Gods heerlijkheid uitgaat. Of om het nog anders te zeggen: **de Torah gaat uit voor de Geest van God**. De Torah maakt de structuur, waarin de Geest van God het leven kan blazen. De Torah schept het huis, waarin God kan wonen, te midden van zijn volk. Zo was het vanaf het begin, want *bereeshiet* werd alles geschapen. Alles werd geschapen door *reeshiet*, beginsel, Woord,

⁸ Ex. 14:19-20.

⁹ Ex. 15:22, 16:1, 17:1, 19:2.

¹⁰ Ex. 40:36-38.

¹¹ Num. 10:11-13.

goddelijke Wijsheid, Torah, Yeshua.¹² En toen pas kon de Geest van God over de wateren gaan zweven en er leven in blazen.

Zo kreeg het ook gestalte in de geschiedenis. Eerst werd de **Torah**, de wet, gegeven. Maar de mens bleek zich daar niet in eigen kracht aan te kunnen houden. Toen kwam **Yeshua**, de levende Torah of het levende Woord. Hij gaf zichzelf voor ons tot in de dood, om aan de eis van de wet te voldoen. Hiermee maakte Hij ons vrij van de vloek van de wet. En Hij gaf ons tenslotte zijn **Heilige Geest** om ons van binnenuit te vernieuwen. Zo komen we in de vrijheid van de Geest te leven. We worden niet langer veroordeeld of geknecht door de letter van de wet. De wet is ons wel lief, maar we leven het goede leven in vrijheid, van binnenuit.¹³

Zo leren we dat de Torah eerst de structuur moet scheppen, voordat de Geest er leven in kan blazen. Daarom is het belangrijk om beiden **bij elkaar** te houden. We hebben een grondige kennis van de Torah en van Yeshua nodig, zodat de Geest dit in ons tot leven kan gaan wekken. Yeshua heeft dit voorgeleefd voor ons. Voordat Hij met zijn bediening begon, leidde de Geest Hem eerst in de woestijn. Daar moest Hij met de Torah, het Woord van God, de duivel weerstaan. Daarna kon de Geest Hem pas gaan gebruiken om het Koninkrijk en de gerechtigheid van God te gaan brengen.¹⁴ Toen pas kon zijn bediening in de kracht van de Geest beginnen.

Welke lessen hebben we nu geleerd?

1. Ga niet in **eigen kracht**, maar **volg** God en vertrouw op zijn Geest
2. We hoeven voor mensen **niet te vrezen**, God geeft hen adem en kracht
3. Vervul je **eden en beloftes**, ook die van het **voorgeslacht**
4. De **Torah (Yeshua)** gaat voor de **Geest** uit
5. Houd deze twee **bij elkaar**

¹² Zie voor verdere uitleg 'Bereeshiet – Genesis 1:1 – 6:8', te vinden via: www.ingeestenwaarheid.nl > Bijbelstudies > Torah > Genesis > Bereeshiet.

¹³ Rom. 7-8, 2 Kor. 3, Gal. 3-5, etc.

¹⁴ Matth. 4:1-11, Mark. 1:12-13, Luk. 4:1-15.